

Consell Consultiu de les Illes Balears

DICTAMEN núm. 65/2020,

relatiu al Projecte de decret pel qual es fixen els principis generals en matèria de control del potencial de producció vitícola, del Registre Vitícola i sobre les declaracions obligatòries en el sector vitivinícola a les Illes Balears i s'inclouen les varietats Esperó de Gall, N., Callet Negrella, N., i Mancès de Tibús, N., en la categoria de varietats de raïm de vinificació autoritzades a les Illes Balears

En la sessió de dia 20 d'octubre de 2020, el Consell Consultiu, format per l'Hble. Sr. Antonio José Diéguez Seguí, president, l'Hble. Sra. Maria Ballester Cardell, consellera secretària, i els consellers Hble. Sr. Joan Oliver Araujo, Hble. Sr. Octavi Josep Pons Castejón, Hble. Sr. Felio José Bauzá Martorell, Hble. Sra. Catalina Pons-Estel Tugores, Hble. Sra. María de los Ángeles Berrocal Vela, Hble. Sr. José Argüelles Pintos, Hble. Sra. Antonia María Perelló Jorquera i Hble. Sr. Bartolomé Jesús Vidal Pons, amb l'assistència de la lletrada en cap —amb veu però sense vot—, ha acordat per unanimitat emetre el següent

DICTAMEN

I. ANTECEDENTS

1. El 15 de setembre de 2020, la presidenta de les Illes Balears, a instància de la consellera d'Agricultura, Pesca i Alimentació, sol·licita el dictamen preceptiu sobre el Projecte de decret pel qual es fixen els principis generals en matèria de control del potencial de producció vitícola, del Registre Vitícola i sobre les declaracions obligatòries en el sector vitivinícola a les Illes Balears, i s'inclouen les varietats Esperó de Gall, N., Callet Negrella, N. i Mancès de Tibús, N., en la categoria de varietats de raïm de vinificació autoritzades a les Illes Balears. Aquest ofici es registra el dia 18 i s'hi adjunta l'expedient corresponent.
2. L'expedient s'inicia amb una consulta prèvia sobre el Projecte del director general d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural de 22 d'octubre de 2019, que exposa el nou marc normatiu europeu i espanyol sobre la plantació de vinya i la inaplicabilitat del vigent Decret autonòmic 31/2014, de 18 de juliol. Fruit d'aquest tràmit, s'incorpora un escrit del Col·legi Oficial d'Enginyers Agrònoms de Llevant, de 20 de novembre de 2019, el qual demana la simplificació documental per a les declaracions dels viticultors, perquè les dades es puguin rebre dels cellers o els consells reguladors i que «estiguin vinculats els registres vitícoles amb els d'explotacions i per tant al canviar un es canviï l'altre».
3. La consellera esmentada inicia el procediment amb una resolució de 23 de gener de 2020, designa com a responsable de la tramitació el director general de la matèria, i ordena sotmetre el Projecte a audiència i informació pública per un període de quinze dies.
4. Seguidament, s'incorpora la normativa balear d'interès directe i un primer esborrany

del text del Projecte. Amb aquest esborrany s'inicia el tràmit d'audiència i informació pública (en el BOIB núm. 14, d'1 de febrer de 2020, i la web de participació ciutadana).

5. A partir del 27 de gener de 2020, el secretari general tramet l'esborrany esmentat a les secretaries generals de les conselleries del Govern de les Illes Balears, l'Institut Balear de la Dona, la Direcció General de Sanitat de la Producció Agrària (del Govern de l'Estat), els consells insulars, el FOGAIBA i la Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears; així mateix, el remet a les entitats següents: Col·legi Oficial d'Enginyers Agrònoms, Col·legi Oficial d'Enginyers Tècnics Agrícoles, UIB (Grau d'Enginyeria Agroalimentària), CAEB, PIMEM, Associació Agrària de Joves Agricultors (ASAJA), Unió de Pagesos de Mallorca, Unió de Pagesos de Menorca, Cooperativa Agroalimentària de Mallorca, Cooperativa A. de Menorca, Associació de Producció Agrària Ecològica Mallorca (APAEMA), Consell Balear de la Producció Agrària Ecològica (CPPAE), FAGME i AGRAME (ubicades a Ciutadella), UPA-AIA (ubicada a Campos), consells reguladors de la Denominació d'Origen Binissalem, Denominació d'Origen Pla i Llevant, IGP Vi de la Terra de Mallorca, Associació de Petits Cellers de les Illes Balears, Associació de Bodegues de les Illes Balears, Associació de Vitivinicultors d'Eivissa, Asociación de Productores de Vinos de Menorca, Bodega Cap de Barbaria i Bodega Terra Moll de Formentera, Vi de la Terra Illes Balears, Vi de la Terra Mallorca, Vi de la Terra Illa de Menorca, Vi de la Terra Eivissa, Vi de la Terra Formentera i Vi de la Terra Serra de Tramuntana-Costa Nord.

6. Sense aportar suggeriments, contesten que han revisat l'esborrany les secretaries generals de les conselleries d'Hisenda i Relacions Exteriors; Administracions Públiques i Modernització; Educació, Universitat i Recerca; Mobilitat i Habitatge; Afers Socials i Esports, i Medi Ambient i Territori, així com la FELIB.

7. Presenten al·legacions i suggeriments, per ordre d'inclusió en l'expedient: el Col·legi Oficial d'Enginyers Agrònoms de Llevant; l'entitat ASAJA-Balears; el Consell Insular d'Eivissa; la Subdirecció General de Fruïtes, Hortalisses i Vitivinicultura; l'Associació de Petits Cellers; el CRDO Pla i Llevant; la Secretaria General de Presidència, Cultura i Igualtat; el Servei Jurídic de Transició Energètica i Sectors Productius; la Secretaria General de Salut i Consum; el Servei Jurídic de Model Econòmic, Turisme i Treball; el senyor _____ en nom de les finques Son Antem, Olorón (Alaró), Binivista (Sencelles) i Son Satri (Inca).

8. Així mateix, s'incorpora l'informe d'impacte de gènere emès per l'Institut Balear de la Dona el 13 de febrer de 2020, en què conclou que «no s'ha detectat l'existència de cap desigualtat per qüestió de gènere i es considera neutre al gènere». Tanmateix, fa recomanacions lingüístiques.

9. A continuació, consten els documents següents:

a) Un informe econòmic subscrit pel cap del Servei d'Agricultura, en què exposa que, «per la importància socioeconòmica del sector vitivinícola dins l'activitat agroalimentària de les Illes Balears, és necessari disposar d'una regulació actualitzada i adaptada a la singularitat de les Illes Balears». També afirma que, en matèria

pressupostària, «no generarà efectes econòmics, ja que l'aplicació de les mesures previstes al mateix no incideixen en la gestió ordinària [...] per tant, no és necessari un increment dels mitjans personals i materials».

b) Una memòria de les càrregues administratives de 10 de març de 2020, que les explica detalladament i indica la procedència de la normativa bàsica estatal.

c) Un informe emès per l'Institut de Recerca i Formació Agrària i Pesquera (en endavant, IRFAP), «per tal de procedir a la tramitació per a l'autorització de les varietats de *Vitis vinífera Esperó de gall*, N., *Callet negrella*, N., i *Mancès de Tibús*, N.», emès el 15 de gener de 2020, amb dues revisions de 6 d'abril i 12 de maig de 2020.

10. El 8 de juny de 2020 el Servei d'Agricultura emet un informe sobre les al·legacions i els suggeriments plantejats en el procediment, així com un nou annex XI sobre «Varietats autoritzades», en el qual s'introdueixen les tres varietats anteriorment expressades. En aquest informe es dona resposta detallada a totes i cada una de les aportacions que s'han rebut.

11. El 15 de juliol de 2020 s'obre un nou tràmit d'informació pública per incloure les varietats indicades com a autoritzades i un nou tràmit d'audiència als consells insulars, al Ministeri i a les entitats agràries representatives. El BOIB núm. 129, de 21 de juliol de 2020, publica l'edicta corresponent. Tanmateix, fruit d'aquest tràmit no hi ha al·legacions ni suggeriments.

12. El 31 d'agost de 2020 el Servei Jurídic d'Agricultura emet un segon informe econòmic i una memòria de càrregues administratives, i reitera les conclusions anteriors, i té en compte la inclusió de les tres varietats viníferes com a autoritzades.

13. El 8 de setembre de 2020 el Servei Jurídic emet un informe favorable, particularment acredita que compleix les exigències de la transparència, justifica que no és necessari el tràmit del sistema de cooperació interadministrativa d'unitat de mercat, i també adverteix que es compleixen els principis de bona regulació.

14. El 9 de setembre de 2020 el director general d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural emet la memòria d'anàlisi d'impacte normatiu, que inclou tots els apartats prevists en la Llei 1/2019, de forma detallada i extensa.

15. Format l'índex corresponent, el 10 de setembre de 2020, el secretari general de la conselleria responsable autoritza el text final del Projecte (mitjançant una diligència de «Conforme») i es compulsa l'expedient. Al dia següent, la consellera d'Agricultura, Pesca i Alimentació trameta el Projecte i l'expedient a la Presidència de les Illes Balears perquè formuli la consulta preceptiva.

II. CONSIDERACIONS JURÍDIQUES

Primera

Caràcter del dictamen i legitimació

Aquest dictamen té caràcter preceptiu i la presidenta de les Illes Balears està legitimada per sol·licitar-lo d'acord amb els articles 18.7 i 21.a de la Llei 5/2010, de 16 de juny, reguladora del Consell Consultiu de les Illes Balears. A tal conclusió s'arriba sense dificultats si observam l'objecte del reglament projectat, que incideix en tota l'activitat de producció vitícola de les Illes Balears, és a dir, que afecta els agricultors, ja siguin persones físiques o jurídiques, que tenen o cultiven vinya (viticultors) o que pretenen cultivar-la.

Segona

Procediment d'elaboració del Reglament

1. La resolució d'inici de la consellera és de 23 de gener de 2020, motiu pel qual la legislació procedimental aplicable s'ha de referir a aquest moment, és a dir, la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears (BOIB núm. 15, de 2 de febrer), i la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. Cal recordar, tal com deim —entre d'altres— en el Dictamen 54/2019, els aspectes següents:

D'acord amb el criteri establert pel Tribunal Constitucional, i pel que ara ens afecta, no resulta exigible a les comunitats autònomes l'avaluació normativa ni la publicació de les iniciatives legals o reglamentàries en el pla anual normatiu —articles 130 i 132 de la Llei 39/2015. D'altra banda, el tràmit de consulta prèvia, regulat en l'article 133, seguirà sent exigible a les institucions autonòmiques, però no en els mateixos termes fixats en el precepte legal esmentat (que únicament afecta l'Estat). Així mateix, continuen sent aplicables les excepcions previstes en el primer paràgraf de l'apartat 4 de l'article 133, que permeten no dur a terme el tràmit de consulta.

Cal tenir en compte, així mateix, que s'ha aprovat la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears, que regula en els articles 42 i següents el procediment d'elaboració de les disposicions reglamentàries.

2. Amb caràcter general —i sens perjudici del que comentarem— la tramitació que s'ha seguit s'ajusta a la fixada per les diferents legislacions, estatal i autonòmica, que s'hi han d'aplicar. En concret:

— Consten realitzats i documentats els tràmits de consulta pública prèvia, d'iniciació del procediment (mitjançant la resolució esmentada), i l'elaboració de l'esborrany del Projecte, i s'han incorporat els principals textos normatius d'interès.

— En la fase d'audiència i participació, consta que s'han dut a terme els tràmits corresponents. S'ha obert el tràmit d'informació pública en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*, i en la pàgina web de participació ciutadana. Fruit d'aquest tràmit, s'han

rebut suggeriments i al·legacions, tal com es pot veure en els antecedents, aportacions que han estat objecte de resposta puntual i detallada en un informe tècnic del Servei d'Agricultura.

— Quant als informes preceptius, s'ha obtingut el d'impacte de gènere de l'Institut Balear de la Dona, que ha tingut reflex en el Projecte.

— L'informe jurídic emès ha incidit especialment en el procediment i, en funció d'això, ha justificat expressament l'omissió de la consulta al Consell Econòmic i Social, i l'omissió de la tramesa al sistema de garantia d'unitat de mercat. Al final del procediment, el director general responsable ha subscrit la memòria d'anàlisi d'impacte normatiu, que recull tots els aspectes a què obliga l'article 60 de la Llei 1/2019. Particularment, s'ha inclòs l'estudi econòmic i d'absència de cost pressupostari, així com un estudi de càrregues detallat en vista del Projecte. En aquesta memòria final s'ha justificat novament l'absència dels tràmits de consulta al CES, de garantia de mercat i el de valoració d'impactes en la família, la infància, l'adolescència i la no discriminació per raó de sexe.

3. Arribats a aquest punt, cal recordar que els tràmits del procediment d'elaboració d'una disposició general s'han de connectar, a més a més, amb els principis de bona regulació (article 129 de la Llei 39/2015 i article 49 de la Llei 1/2019) i amb els principis de transparència i participació (article 51 de la Llei 1/2019). En aquest cas, entenem que s'han justificat suficientment, en particular perquè el Projecte pretén ajustar la normativa autonòmica a la normativa europea i a l'estatal bàsica.

Cal recordar que, en determinats projectes normatius, el Consell Consultiu ha recomanat que es valori l'impacte del Projecte sobre la discapacitat, aquí no s'ha emès cap informe valoratiu d'aquesta circumstància. Tanmateix, atès el contingut del Projecte, consideram que no és necessari (STS de 15 de març de 2019, mencionada en el Dictamen 54/2019).

4. Aquest procediment té una peculiaritat, la introducció de la modificació de les varietats de raïm per a vinificació de les Illes Balears, seguint el procés tècnic de qualificació de les tres varietats: Esperó de Gall, N; Callet Negrella, N.; i Mancès de Tibús, N.; cosa que s'ha produït el 15 de maig de 2020, sense contestar encara les aportacions rebudes. Això ha fet que la instrucció *repeteixi el tràmit d'informació pública, el de participació i el de publicació en la web*. Consideram que la forma d'actuar, amb respecte a totes les garanties del procediment, és correcta, atès, principalment, el caràcter de la modificació que és connexa amb les mesures de producció vitícola i tècnicament té base en l'informe tècnic experimental de l'IRFAP.

Finalment, el Consell Consultiu estima que cal incidir en l'avaluació exigida en l'article 50 de la Llei 1/2019, el qual disposa:

Article 50

Avaluació i adaptació de la normativa reglamentària vigent als principis de bona regulació.

1. Les conselleries competents han d'avaluar els reglaments vigents de la comunitat autònoma pel que fa al compliment dels principis de bona regulació,

l'adequació de les normes als objectius prevists i la justificació dels costs, així com les càrregues administratives que comporten aquestes normes.

2. La conselleria competent en matèria de coordinació de la iniciativa legislativa ha de fixar els criteris generals i les prioritats dels processos d'avaluació, així com l'òrgan encarregat de fer públic el resultat de l'avaluació. En tot cas, a més de les normes que prevegin expressament la pròpia avaluació, han de tenir caràcter preferent per a l'avaluació les normes reglamentàries de caràcter estratègic per als sectors econòmics i socials, les normes necessàries per a l'efectivitat dels drets socials i les que tinguin impacte en la gestió dels grans recursos econòmics de l'administració pública.

Un moment idoni per *avaluar* el «reglament vigent» és quan es proposa una modificació o, més encara, una derogació íntegra com aquí succeeix. Sembla que això implica una part d'avaluació quantitativa (nombre de sol·licituds, autoritzacions, recursos, conflictes) i una altra de qualitativa (eficàcia d'acord amb els objectius pretesos). Certament, el Consell Consultiu recorda al Govern (i a la conselleria competent) la necessitat de fer efectiva la Llei 1/2019; en particular, pel que fa a criteris d'elaboració normativa (article 49.2) i criteris generals i prioritats sobre l'avaluació de les normes (article transcrit).

Aquesta exigència ja es troba en la Llei 4/2011, de 31 de març, de la bona administració i del bon govern de les Illes Balears, la qual connecta amb l'article 103 de la Constitució i l'article 14.1 de l'Estatut d'autonomia. Particularment, l'article 13 preceptua:

Article 13. Millora de la regulació

1. S'ha d'impulsar l'avaluació de l'impacte normatiu que té en la societat la regulació ja existent, especialment quant a les conseqüències econòmiques en la ciutadania i el teixit empresarial derivades de la seva aplicació. S'ha d'impulsar la simplificació normativa, la qual cosa implica la revisió sistemàtica de la legislació per tal de garantir la qualitat formal de les normes i el fet que estiguin escrites en termes clars, precisos i accessibles per a la ciutadania. En aquest sentit, s'han d'adoptar mesures que tendeixin a reduir el nombre de normes reguladores i la seva dispersió i s'han de fomentar els texts refosos.

Sembla clar que, ara per ara, aquesta és una exigència amb efectes jurídics limitats. Ara bé, això no vol dir que el Govern pugui incomplir-la o que no hagi d'adoptar mesures precisament de millora de la normativa, tendint a la simplificació i a l'eficiència, sobretot perquè aquest camí és el que han iniciat totes les administracions públiques, més encara en els temps en què vivim, en què l'actuació administrativa ha de coadjuvar a la vida social i econòmica de la població.

Tercera

Competència

El Projecte sotmès a consulta es dicta sota l'emparament de l'article 30.10 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, que atorga a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la competència exclusiva en matèria d'«Agricultura i ramaderia. Qualitat, traçabilitat i condicions dels productes agrícoles i ramaders i dels productes alimentaris

que se'n deriven». Bé és cert que, com resa el dit precepte, «l'exercici d'aquestes competències s'ha de fer d'acord amb l'ordenació general de l'economia» (*in fine*) i, com és obvi, sens perjudici de les competències estatals i comunitàries de la Unió Europea. Cal recordar, també, que l'article 115 de l'Estatut d'autonomia disposa que «correspon a la Comunitat Autònoma la gestió dels fons procedents de la Unió Europea i, en general, dels que es canalitzin a través de programes europeus».

D'acord amb el que precedeix, és correcta i estatutària l'aprovació de la norma, tal com subratlla el mateix preàmbul del Projecte. Cal analitzar, no obstant això, la competència en l'àmbit intern autonòmic, atès que l'article 70.12 incorpora, com a «competència pròpia dels consells insulars», la matèria indicada, és a dir, «Agricultura, ramaderia i pesca. Qualitat, traçabilitat i condicions dels productes agrícoles i ramaders i dels productes alimentaris que se'n deriven», la qual cosa, en connexió amb l'article 72.1 de l'EAIB, implica que el legislador estatutari ha atribuït als consells insulars potestat reglamentària en aquest camp. Ara bé, respecte als àmbits competencials de cada instància de govern i administrativa i l'estudi de la situació efectiva dels serveis i recursos en la matèria, així com, per al cas concret, la Llei 8/1999, de 12 d'abril, d'atribució de competències als consells insulars de Menorca, Eivissa i Formentera en matèria d'agricultura, pesca i artesanía, fan concloure que aquest és un dels casos de *reglaments de principis generals* de l'article 58.3 de l'Estatut, amb les peculiaritats que hem anat indicant.

Volem esmentar la doctrina reiterada d'aquest Consell Consultiu, tal com manifestàrem, per exemple, en el Dictamen 33/2014, relatiu precisament al Projecte normatiu que va esdevenir en el vigent Decret 31/2014:

En alguns casos, aquest Consell Consultiu ha abordat les normes reglamentàries autonòmiques procedents de l'executiu balear admetent supòsits admissibles de reglamentació autonòmica en àmbits materialment «propis» dels consells insulars (com és el cas d'agricultura). Aquests supòsits són:

a) Les normes connexes o normativa que pot ser desplaçada pels consells insulars quan aprovin —si s'escau— els reglaments insulars corresponents. El Consell Consultiu ha entès admissible aquest tipus de normes per raons d'interès general i comunament per motius de respecte als drets dels ciutadans en els dictàmens 113/2010, 114/2010, 116/2010, 48/2011, 98/2012, 92/2013.

b) Les normes amb vocació supràinsular o d'abast autonòmic, bé sigui per la seva eficàcia territorial o per la necessitat de mantenir polítiques generals en totes les Illes Balears, motivades per l'ordenació general de l'economia, per l'equilibri interinsular, per les relacions amb l'Estat i la Unió Europea o per l'aplicació igual dels drets dels ciutadans, d'acord amb la interpretació sistemàtica que fa aquest Consell dels preceptes situats en els articles 10, 69, 72 i 114. Aquesta tipologia de normativa reglamentària ha estat objecte de nombrosos dictàmens, per exemple, 1/2011, 17/2011, 35/2011 i 92/2013.

c) Les normes que, també excepcionalment, responen a les funcions de coordinació del Govern regulades en l'article 72 de l'EAIB. Sobre la coordinació, encara que, en línies generals, és una tècnica de relació interadministrativa que no requereix reglament, hem establert diversos supòsits en què és admissible també la normativa del Govern de les Illes Balears (dictàmens 116/2010, 69/2011 i 26/2014).

En aquest marc normatiu —naturalment complex, al qual es podrien afegir fins i tot les dades de dret positiu relatives a la matèria— s'ha d'enquadrar la proposta normativa ara examinada.

[...]

Arribats a aquest punt, no hi és de més recordar que la Llei 8/1999, de 12 d'abril, d'atribució de competències als consells insulars de Menorca i d'Eivissa i Formentera en matèria d'agricultura, ramaderia, pesca i artesania, respon a l'organització autonòmica pretèrita —d'acord amb l'Estatut d'autonomia de 1983— i ha d'interpretar-se que únicament manté la vigència quant a l'efectivitat de les transferències de competències en l'àmbit de les funcions executives, àmbit en què naturalment els consells insulars (subjectes a la Llei, és a dir, Menorca, Eivissa i Formentera) no necessiten d'intervenció o traspàs específic de serveis i funcions. Hem de recordar aquí, precisament, allò que preveu el darrer paràgraf de l'article 70 de l'Estatut d'autonomia, quant a la precisió: «Quan entri en vigor aquest Estatut d'autonomia s'han de transferir les competències atribuïdes com a pròpies als consells insulars, mitjançant un decret de traspàs acordat en comissió mixta de transferències». Precepte que, com hem dit des de 2007, té sentit en el marc de les funcions executives de l'Administració.

Com que la potestat normativa de principis generals és pròpia, com hem reiterat, del Govern de les Illes Balears, és natural que adopti la forma de decret, d'acord amb l'article 58 esmentat i d'acord amb els articles 46 i següents de la Llei 1/2019.

Quant a la competència material per a la iniciativa reglamentària i el seu impuls, no ofereix dubtes que correspon a la consellera d'Agricultura, Pesca i Alimentació, tal com dimana també del Decret 21/2019, de 2 d'agost, de la presidenta de les Illes Balears.

Quarta

Marc normatiu de la producció vitícola

En relació amb la vinya i el vi, cal distingir diferents submatèries, atesos els distints subconjunts normatius que podem veure en la normativa europea, estatal i autonòmica. Ara, doncs, ens cal centrar l'atenció en la plantació de vinya (la viticultura) i la producció vitícola, i deixar de banda altres qüestions connexes com són la producció i comercialització del vi, la qualitat del vi, l'etiquetatge, les denominacions d'origen i les ajudes a la viticultura en el marc europeu de la política agrària i vitivinícola.

Doncs bé, en síntesi, sobre el potencial vitícola i algunes declaracions que han de fer des del sector vitivinícola, les normes que cal tenir ben presents són:

A) En l'àmbit europeu:

— El Reglament (CE) 436/2009, de la Comissió, de 26 de maig de 2009.

— El Reglament (UE) 1308/2013 del Parlament Europeu i del Consell, del 17 de desembre, pel qual es crea l'organització comuna de mercats de productes agraris i pel qual es deroguen els reglaments (CEE) 922/72, (CEE) 234/79, (CE) 1037/2001 i (CE) 1234/2007.

— El Reglament (UE) núm. 2017/2393, del Parlament Europeu y del Consell, de 13 de desembre de 2017,

— El Reglament Delegat (UE) núm. 2018/273 de la Comissió, d'11 de desembre de 2017, pel qual es completa el Reglament (UE) núm. 1308/2013, en allò que es refereix al règim d'autoritzacions per a plantacions de vinya, el registre vitícola, els documents d'acompanyament, la certificació, el registre d'entrades i sortides, les declaracions obligatòries, les notificacions i la publicació de la informació notificada, i pel qual es completa el Reglament (UE) núm. 1306/2013 del Parlament Europeu i del Consell en allò que pertany als controls i sancions pertinents.

— El Reglament d'Execució (UE) núm. 2018/274 de la Comissió, d'11 de desembre de 2017, pel qual s'estableixen les normes de desplegament del Reglament (UE) núm. 1308/2013 del Parlament Europeu i del Consell en allò que respecta al règim d'autoritzacions per a plantacions de vinya, la certificació, el registre d'entrades i sortides, les declaracions obligatòries i les notificacions, i del Reglament (UE) núm. 1306/2013 del Parlament Europeu i del Consell en allò que respecta als controls pertinents, i pel qual es deroga el Reglament d'Execució (UE) núm. 2015/561 de la Comissió.

— El Reglament (UE) 2019/625 de la Comissió, del 4 de març, que completa el Reglament (UE) 2017/625 del Parlament Europeu i del Consell, del 15 de març, relatiu als controls i altres activitats oficials realitzats per garantir l'aplicació de la legislació sobre aliments i pinsos, i de les normes sobre salut i benestar dels animals, sanitat vegetal i productes fitosanitaris.

— Els Reglaments (UE) 2020/532, 2020/592 i 2020/601.

B) En l'àmbit estatal:

— La Llei 24/2003, de 10 de juliol, de la vinya i el vi, amb una modificació important per la Llei 6/2015, de 12 de maig, de denominacions d'origen i indicacions geogràfiques protegides d'àmbit territorial supraautonòmic.

— El Reial decret 739/2017, de 31 de juliol, sobre declaracions obligatòries en el sector vitivinícola.

— El Reial decret 1338/2018, de 29 d'octubre, pel qual es regula el potencial de producció vitícola. Aquesta norma, molt més propera en el temps i que recull les darreres modificacions de la normativa europea, també ha sofert modificacions mitjançant el Reial decret 536/2019, de 20 de setembre, i els més recents encara el Reial decret 550/2020, de 9 de juny, i el Reial decret 450/2020, de 10 de març.

— La Llei 3/2019, de 31 de gener, agrària de les Illes Balears.

C) En l'àmbit autonòmic:

— L'Estatut d'autonomia de les Illes Balears de 2007 (articles 14, 24.2, 30.10, 70.12 i 115).

— La Llei 1/1999, de 17 de març, de l'Estatut dels productors i industrials agroalimentaris de les Illes Balears.

— La Llei 8/1999, de 12 d'abril, d'atribució de competències als consells insulars de Menorca, Eivissa i Formentera en matèria d'agricultura, pesca i artesanía.

— El Decret 31/2014, de 18 de juliol, pel qual es fixen els principis generals en matèria de plantacions i replantacions de vinya, del Registre Vitícola i sobre les declaracions obligatòries en el sector vitivinícola.

— L'Ordre de la consellera d'Agricultura i Pesca de 22 de gener de 2007 per la qual es crea la reserva regional de drets de plantació de vinya a les Illes Balears.

Aquestes dos darrers reglaments són els que es pretenen derogar a causa dels canvis normatius del sector vitícola provinents de la Unió Europea i, al seu torn, de l'Estat.

Cinquena

Anàlisi del Projecte i observacions essencials

El Projecte de decret consta d'un preàmbul (dividit en 4 parts), 32 articles, una disposició derogatòria, dues disposicions finals i onze annexos. L'estructura en la part dispositiva és la següent:

- Capítol I. Disposicions generals (article 1, de l'objecte i àmbit d'aplicació).
- Capítol II. Règim d'autorització per a plantacions de vinya a partir de l'1 de gener de 2016 (articles 2 i 3).
- Capítol III. Noves plantacions (articles 4-7).
- Capítol IV. Replantacions (articles 8-11).
- Capítol V. Conversió de drets de plantació de vinya en autoritzacions (articles 12-13).
- Capítol VI. Disposicions comunes al règim d'autoritzacions de plantacions de vinya (articles 14-17).
- Capítol VII. El Registre Vitícola de les Illes Balears (articles 18-26).
- Capítol VIII. Declaració de collita, declaracions mensuals dels operadors del sector vitivinícola i altres comunicacions del sector vitivinícola (article 27-29).
- Capítol IX. Penalitzacions i règim sancionador (articles 30-32).
- Disposició derogatòria única (que abroga, expressament, el Decret 31/2014 i l'Ordre de la consellera d'Agricultura i Pesca de 22 de gener de 2007).
- Disposició final primera (que explicita quins preceptes constitueixen principis generals i quins normes amb vocació supràinsular o d'abast autonòmic).
- Disposició final segona (referida a l'entrada en vigor, que es fixa per a l'endemà d'haver-se publicat el Decret en el BOIB).

Per entendre la complexitat de la regulació del sector vitícola, que naturalment es dedueix del marc normatiu exposat, cal recordar que el sistema de plantacions de vinya (la producció vitícola, diferent és la producció de vi o vinícola) es regulava per

disposicions dels reglaments europeus (i recordem que la normativa europea té un efecte directe d'aplicació), fins al 31 de desembre de 2015, mitjançant el règim de *drets de plantació*. A partir de l'1 de gener de 2016, reiteram que per imperatiu de la UE el sistema canvia i passa a ser *d'autoritzacions per plantar*. Es preveu que les autoritzacions, que no han de ser transferibles, tindran una validesa màxima de 3 anys des de la concessió. Així, la normativa comunitària estableix *tres tipus d'autorització*: arrabassada de vinya, reconversió d'un dret de plantació amb validesa a 31 de desembre de 2015, o a partir d'una quota que hi haurà cada any amb una superfície limitada (s'estableix un màxim de l'1 % de la superfície plantada a 31 de juliol de l'any anterior). Així mateix, es preveuen regles específiques per a les replantacions o noves plantacions en zones de denominació d'origen o d'indicació geogràfica protegida, i es dona un protagonisme a les organitzacions professionals.

D'altra banda, la normativa europea limita les plantacions de vinya per vinificar a les varietats classificades en cada territori, varietats de *Vitis vinifera* (amb unes prohibicions i recomanacions disposades per la normativa de cada estat membre).

Quant al Registre vitícola, ja implantat en el Decret 31/2014, també es troba impulsat per la normativa europea. Basti referir-nos al vigent Reglament UE 1308/2013, que a l'exposició de motius assenyala:

Para lograr una mejor gestión del potencial vitícola, conviene que los Estados miembros faciliten a la Comisión un inventario de su potencial productivo basado en el registro vitícola. Para animar a los Estados miembros a notificar dicho inventario, las ayudas para reestructuración y reconversión deben limitarse a los que hayan cumplido este requisito.

I pel que fa a les varietats de raïm de vinificació que ara s'introdueixen, cal recordar que aquesta normativa té la base jurídica en l'article 81 del Reglament UE esmentat, que disposa:

Artículo 81

Variedades de uva de vinificación

1. Los productos enumerados en el anexo VII, parte II, y producidos en la Unión deberán elaborarse con variedades de uva de vinificación que sean clasificables conforme a lo dispuesto en el apartado 2 del presente artículo.

2. Sin perjuicio de lo dispuesto en el apartado 3, los Estados miembros deberán clasificar las variedades de uva de vinificación que se podrán plantar, replantar o injertar en sus territorios para la producción de vino.

Los Estados miembros solo podrán incluir en la clasificación las variedades de uva de vinificación que cumplan las condiciones siguientes:

- a) la variedad en cuestión pertenece a la especie *Vitis vinifera* o procede de un cruce entre la especie *Vitis vinifera* y otras especies del género *Vitis*;
- b) la variedad no es una de las siguientes: Noah, Othello, Isabelle, Jacquez, Clinton y Herbemont.

En caso de que una variedad de uva de vinificación se suprima de la clasificación a que se refiere el párrafo primero, se procederá a su arranque en el plazo de quince años a partir de su supresión.

[...]

El Reglament projectat s'ajusta, en termes generals, a la normativa europea i estatal, i així ho manifesta reiteradament tant el preàmbul redactat com l'articulat, començant per l'article 1, que estableix que *el decret es dicta «en desplegament de la normativa europea i estatal aplicables a l'àmbit de les Illes Balears»*. Abans de fer observacions al text que se'ns ha enviat per a dictamen, el Consell Consultiu vol recordar que la seva intervenció és en termes de dret i, en principi, no en qüestions tècniques d'altres sabers. Tanmateix, a continuació, el Consell Consultiu, formula les *observacions essencials següents*.

1. *En relació a tot el Reglament.*

Cal tenir en compte la normativa generada per la Unió Europea i l'Estat en els darrers mesos, amb motiu de la pandèmia per la COVID-19, normativa ja esmentada més amunt (per exemple, els reials decrets 463/2020 i 550/2020). En conseqüència, cal ajustar el preàmbul i la part dispositiva a la normativa recent i veure si aquesta (amb disposicions transitòries o previstes per a una campanya i altres disposicions que pretenen la seva permanència en el temps) incideix en el text proposat. Si d'aquesta anàlisi es dedueix la necessària modificació d'algun precepte, caldrà examinar si aquesta és o no substancial per, si escau, tornar a demanar el dictamen d'aquest Consell Consultiu, d'acord amb l'article 26 de la Llei 5/2010.

2. *Les construccions lingüístiques (en futur imperatiu) en relació amb el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació —de l'article 4.1, «fixarà»; de l'article 4.2, «farà pública, mitjançant una resolució de la Direcció General»; de l'article 6.8, «aplicarà el límit màxim de superfície que correspongui», i de l'article 6.15, «comunicarà»— semblen, des del punt de vista de les fonts del dret, inadequades en un reglament autonòmic.*

Suggerim que aquest preceptes es redactin de forma descriptiva (i no imperativa) del procés, que ja està regulat en el Reial decret 1338/2018. Cau pel seu propi pes que un reglament autonòmic no és la norma adequada per *fixar* les actuacions o les formalitats que s'imposen al Ministeri. Ara bé, el Consell Consultiu entén que, per sistemàtica, es puguin *descriure (a manera de recordatori i per donar facilitats als ciutadans)* alguns processos en què la cooperació interadministrativa i la col·laboració entre el Ministeri i la Conselleria són, no només pertinents, sinó que formen part essencial de la política vitivinícola dissenyada per als estats membres per la Unió Europea.

3. *L'article 4.1 (les limitacions de noves plantacions en zones de denominació d'origen protegida —DOP—) i el subapartat b.7 de l'article 5 (també referit a zones delimitades per una DOP) pateixen d'una manca de precisió que no sembla admissible.*

En efecte, en relació amb les noves plantacions, la literalitat del Projecte preveu algunes possibles limitacions addicionals per a casos en zones de DOP, però no explicita si han de ser o no efectives («[...] i, si escau, *les possibles limitacions* que es puguin aplicar per autoritzacions a la zona geogràfica delimitada d'una denominació d'origen protegida[...]» —art. 4.1—; i «[...] en cas que la superfície per a la qual se

sol·licita l'autorització de nova plantació s'ubiqui en una zona delimitada per una DOP per a la qual s'hagi establert una limitació l'any de la sol·licitud, es *podrà considerar obligatori* perquè la sol·licitud sigui admissible[...]). Sembla, amb aquestes redaccions, que les dites previsions s'han de completar per un altra norma o, almenys, per un acte administratiu. El Consell Consultiu afirma que aquesta redacció no és pròpia d'una norma acabada, ja que sempre exigeix seguretat jurídica i coneixement per als destinataris dels efectes de la norma. Si, contràriament, el que pretén la conselleria impulsora és que aquest procediment es completi campanya per campanya, això s'ha d'especificar en el mateix precepte.

4. *Sobre l'article 21 del Projecte relatiu al Registre Vitícola («Accés a la informació»).*

En el capítol de la regulació del Registre Vitícola, aquest article conté tres apartats que, tot i que es fa palesa la voluntat de complir la normativa de protecció de dades i de transparència, convindria reformar per aconseguir més claredat.

En primer lloc, precisem que un registre públic administratiu es regula tant per la legislació administrativa com per la de transparència i li és aplicable, lògicament, també la legislació de protecció de dades. Que s'anomeni el registre com a «públic» no eximeix de vigilar el compliment estricte de la legislació de protecció de dades, coordinadament amb la legislació de transparència.

L'article 38 de la Llei 3/2003, de 26 de març, del regim jurídic de l'Administració de la Comunitat Autònoma, es remet a la normativa «vigent» i es refereix a «qualsevol ciutadà».

La Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, d'aplicació a les Illes Balears, disposa:

Article 12. *Dret d'accés a la informació pública.*

Totes les persones tenen dret a accedir a la informació pública, en els termes que preveu l'article 105.b) de la Constitució espanyola, que desplega aquesta Llei.

Així mateix, i en l'àmbit de les seves respectives competències, és aplicable la corresponent normativa autonòmica.

[...]

Article 14. *Límits al dret d'accés.*

1. El dret d'accés es pot limitar quan accedir a la informació suposi un perjudici per a:

[...]

e) La prevenció, la investigació i la sanció dels il·lícits penals, administratius o disciplinaris.

[...]

g) Les funcions administratives de vigilància, inspecció i control.

h) Els interessos econòmics i comercials.

[...]

j) El secret professional i la propietat intel·lectual i industrial.

k) La garantia de la confidencialitat o el secret requerit en processos de presa de decisió.

l) La protecció del medi ambient.

2. L'aplicació dels límits ha de ser justificada i proporcionada al seu objecte i finalitat de protecció i ha d'atendre les circumstàncies del cas concret, especialment la concurrència d'un interès públic o privat superior que justifiqui l'accés.

3. Les resolucions que es dictin en aplicació d'aquest article de conformitat amb el que preveu la secció 2a han de ser objecte de publicitat prèvia dissociació de les dades de caràcter personal que continguin i sense perjudici del que disposa l'apartat 3 de l'article 20, una vegada hagin estat notificades als interessats.

[...]

Disposició addicional primera. *Regulacions especials del dret d'accés a la informació pública.*

1. La normativa reguladora del procediment administratiu corresponent és l'aplicable a l'accés per part dels qui tinguin la condició d'interessats en un procediment administratiu en curs als documents que s'hi integrin.

2. Es regeixen per la seva normativa específica, i per aquesta Llei amb caràcter supletori, les matèries que tinguin previst un règim jurídic específic d'accés a la informació.

3. En aquest sentit, aquesta Llei és aplicable, en el que no preveuen les seves respectives normes reguladores, a l'accés a la informació ambiental i a la destinada a la reutilització.

En conseqüència, en relació amb el dit article 21 del Projecte *in fieri*, cal fer les observacions següents:

a) En el primer apartat, tractant-se de «persones interessades» que volen accedir a «la informació pròpia», no s'entén per què s'esmenta la normativa de protecció de dades. En efecte, qualsevol interessat pot obtenir i tractar, gairebé sense límits, qualsevol informació «pròpia». Una qüestió diferent serà l'accés a la informació com a tercer, com a ciutadà o com a una altra Administració. Aquí sí que s'hauria de tenir en compte correctament la legislació de protecció de dades.

b) En tot moment s'han de respectar les previsions de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals. Cal esmentar també el Reglament UE 2016/679, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques en allò que respecta al tractament de les seves dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades. Aquesta norma obliga l'Administració en la recollida i tractament de dades, tot i que amb normativa específica, tal com es pot veure en l'article 28 de la Llei 39/2015, precepte que la Conselleria esmenta reiteradament. En virtut d'aquesta norma s'ha de restringir l'accés a les dades personals (de persones físiques) a terceres persones invoquin o no el dret d'accés com a interessat o com a ciutadà (transparència).

Per tant, l'apartat 2 podria vulnerar la legalitat en la seva formulació general quan parla de «cedir» la informació del Registre Vitícola de les Illes Balears a les persones interessades, entenent que aquesta informació és tota la del registre. Aquesta possibilitat atemptaria contra el dret fonamental de protecció de dades (per exemple, un domicili, un DNI i el nom, o una referència cadastral associada a un nom i un DNI, entre d'altres). En matèria de dades, cal distingir molt bé entre els tipus de dades: personals, personalíssimes o dissociades, i cal vigilar molt qualsevol cessió de dades.

c) Quant a l'apartat 3, es refereix a la denegació de l'accés a la informació del Registre Vitícola de les Illes Balears en certs supòsits que indica expressament («quan pugui causar un perjudici greu als interessos propis o al compliment de les funcions pròpies o quan afecti l'eficàcia del funcionament del servei públic»). Aquest precepte s'ha de posar en relació amb l'article 14 de la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern:

Article 14. *Límits al dret d'accés.*

1. El dret d'accés es pot limitar quan accedir a la informació suposi un perjudici per a:

- a) La seguretat nacional.
- b) La defensa.
- c) Les relacions exteriors.
- d) La seguretat pública.
- e) La prevenció, la investigació i la sanció dels il·lícits penals, administratius o disciplinaris.
- f) La igualtat de les parts en els processos judicials i la tutela judicial efectiva.
- g) Les funcions administratives de vigilància, inspecció i control.
- h) Els interessos econòmics i comercials.
- i) La política econòmica i monetària.
- j) El secret professional i la propietat intel·lectual i industrial.
- k) La garantia de la confidencialitat o el secret requerit en processos de presa de decisió.
- l) La protecció del medi ambient.

El reglament projectat quan expressa que «pot denegar motivadament l'accés» no està innovant per res l'ordenament jurídic vigent, sinó que en tot cas en descriu algunes causes, a títol d'exemple. No és necessari aquest precepte i podria induir a errors si entenguéssim que aquestes són les úniques causes admissibles. De fet, com és obvi, totes les de la Llei 19/2013, que hem transcrit, son invocables.

5. Sobre l'article 30, «Penalitzacions i recuperació de costs», i l'article 31, «Sancions administratives», en el capítol IX del Projecte.

És habitual en aquest tipus de reglaments recordar el règim sancionador que recau en el concret sector material normatiu, d'acord amb el principi de legalitat i de reserva material de llei que, com és sabut, cal respectar de forma escrupolosa en el dret sancionador administratiu. Aquest manera de procedir sembla conforme sempre que el reglament no s'excedeixi i no tipifiqui noves infraccions directament o indirectament (tenint en compte que el Reglament pot complementar algunes normes sancionadores

«en blanc», cosa que admet el Tribunal Constitucional). I sembla correcte per sistemàtica i per recordar, sinó advertir, als destinataris de la possibilitat d'imposar sancions en el camp concret de què es tracta. La jurisprudència ha incidit en la qüestió, per exemple, en la Sentència del Tribunal Suprem de 18 de maig de 2020 (recurs de cassació 3647/2018), en la qual al seu torn se'n cita una altra, que ensenya:

La sentencia de 4 de noviembre de 2011 (rec. 6062/2010), que examina la relación y colaboración de la potestad reglamentaria de la Administración en la tipificación de ilícitos y sanciones administrativas, señalando que: "con carácter general, la doctrina del Tribunal Constitucional y nuestra jurisprudencia ha declarado reiteradamente que la técnica de la reserva material de Ley no excluye que el Reglamento ejecutivo sea llamado por la Ley para integrar o completar la regulación, siempre y cuando la remisión al Reglamento no suponga deferir a la normación administrativa el objeto mismo reservado. Esto es, la reserva de Ley no excluye la posibilidad de que las Leyes contengan remisiones a normas reglamentarias, pero sí que dichas remisiones se formulen en términos tan vagos o abiertos que hagan posible una regulación independiente y no claramente subordinada a la Ley, pues ello supondría degradar la garantía esencial que el principio de reserva de Ley entraña, como forma de asegurar que la regulación de los ámbitos de libertad que corresponden a los ciudadanos depende exclusivamente de la voluntad de sus representantes [...] la colaboración entre la ley y el reglamento a la hora de tipificar las infracciones administrativas es perfectamente admisible siempre que la ley determine los elementos esenciales de la infracción administrativa, limitándose el reglamento a concretar o especificar la conducta sancionada (artículo 129.3 de la Ley 30/1992), pero no es admisible una remisión en abstracto o indeterminada a los reglamentos. Por añadidura, en las materias vinculadas por la reserva de ley, la remisión de la Ley al reglamento no puede serlo a cualquier norma reglamentaria.

Una vegada exposat el que precedeix, cal corregir:

- i) El terme «penalitzacions» de les rúbriques del capítol IX i de l'article 30, perquè no ens trobam davant sancions, sinó de mesures complementàries per garantir la política del sector vitivinícola tal com ordena la Unió Europea. Aquestes mesures, dins l'àmbit administratiu, són admissibles, tal vegada més útils que el dret sancionador, i porten un règim jurídic distint. De fet, l'altra part del títol «recuperació de costs» és més explicativa i s'ha de distingir plenament del règim sancionador (seria recomanable desdoblar la regulació en dos capítols diferents: un, per a mesures complementàries davant incompliments de la reglamentació; i un altre, per a infraccions i sancions que puguin tenir encaix en el règim legal de la Llei 24/2003). Un problema afegit, en el qual després incidirem, és que aquest règim legal queda molt lluny de la política vitivinícola actual i no tots els preceptes d'aquesta Llei són bàsics i, a més a més, no hi ha una llei de vitivinicultura balear.
- ii) En l'article 31, titulat «sancions administratives», cal també distingir els aspectes enquadraables en les mesures complementàries que admet la Llei 24/2003, de 10 de juliol, de la vinya i el vi, la qual —en l'article 43— disposa:

Article 43. *Mesures complementàries.*

1. Quan s'hagin intervingut cautelament mercaderies, productes, envasos, etiquetes i altres objectes relacionats amb la infracció sancionada, l'autoritat a la qual correspongui resoldre el procediment sancionador n'ha d'acordar la

destinació. Les mercaderies o els productes han de ser destruïts si la seva utilització o consum constitueix perill per a la salut pública. En tot cas, les despeses originades per la destinació alternativa, la destrucció o el decomís són per compte de l'infractor, inclosa la indemnització que s'hagi d'abonar al propietari de la mercaderia decomissada quan aquest no sigui l'infractor.

2. Quan l'obligat no compleixi l'obligació imposada en l'article 8, relativa a l'arrencada de vinyes, o ho faci de forma incompleta, així com quan l'infractor no compleixi una obligació imposada com a sanció accessòria, o ho faci de forma incompleta, es poden imposar multes coercitives a fi que es compleixi íntegrament l'obligació o la sanció establerta.

3. En el cas d'incompliment de l'obligació d'arrencada de vinyes, les multes coercitives s'han d'imposar amb una periodicitat de sis mesos fins al compliment total de l'arrencada i el seu import és de fins a 3.000 euros per hectàrea.

En cas d'incompliment de l'obligació d'arrencada, l'òrgan administratiu competent per requerir l'arrencada de la vinya pot optar per executar subsidiàriament aquesta operació. Les despeses d'arrencada sempre són per compte de l'interessat.

4. En el cas d'incompliment de l'obligació imposada com a sanció accessòria, les multes coercitives s'imposen amb una periodicitat de tres mesos fins al compliment total de la sanció a què es refereixin i el seu import no pot ser superior a 3.000 euros.

Les multes coercitives són independents i compatibles amb les multes que siguin procedents com a sanció per la infracció comesa.

Com veiem, la Llei destaca la compatibilitat i independència entre les sancions i les mesures complementàries, encara que fins i tot puguin comportar multes econòmiques o dineràries.

6. Sobre les mencions al tractament de dades personals en els models de sol·licituds en els annexos II a IX.

En els annexos que han d'emprar els viticultors es fa una menció a l'article 28.2 de la Llei 39/2015, referència que és correcta. Ara bé, cal plantejar aquí —en línia amb l'aportació de la Conselleria de Presidència, Cultura i Igualtat— la necessària reformulació d'aquesta part dels models (annexos II a IX).

En primer lloc, la necessitat que tant en paper com en format digital es prevegi un disseny adequat i ajustat a l'article 28.2 de la Llei 39/2015 i a la legislació de protecció de dades. Per això s'han de tenir en compte:

i) La simplificació documental i de càrregues administratives exigeix que l'Administració redueixi l'aportació de dades i documents al mínim imprescindible per resoldre, tenint en compte, sobretot, que amb un codi d'expedient o de parcel·la o del registre vitícola (com si fos una matrícula) seria més que suficient per identificar tota una sèrie de dades i evitar reproduir-les i suprimir l'aportació documental.

ii) L'exigència que apareixi la correcta llegenda sobre les dades personals respecte de la Llei orgànica 3/2018 i del Reglament Europeu.

iii) És requisit imprescindible que hi hagi unes caselles opcionals perquè el ciutadà interessat pugui manifestar l'oposició al fet que es recullin dades personals d'altres Administracions, i presumir-ne el consentiment en cas contrari. La terminologia «No

Autoritzo» o «no autorizo» no és correcta, i s'ha de substituir per «M'opòs» o «Me opongo».

Sisena

Observacions no essencials

En un altre ordre de coses, i per millorar el text projectat, el Consell Consultiu formula les observacions següents, que s'han de considerar *no essencials* per aprovar el Projecte «d'acord» amb el Consell Consultiu.

1. De manera general, se suggereix una revisió lingüística del text. Per exemple, en l'article 1 consideram que el text hi guanyaria desplaçant la locució «a l'àmbit de les Illes Balears» després de l'objecte de la norma, deixant després de la coma «en desplegament [...] normativa europea i estatal», sense que calgui indicar «aplicables», perquè és obvi.

2. En aquest tipus de normes, sectorials i de marcat contingut tècnic, els redactors de la norma han d'evitar repeticions innecessàries i utilitzar una terminologia molt precisa. En aquest Projecte, suggerim reformular unes repeticions que són absolutament prescindibles:

i) Una, la que es refereix habitualment a la Direcció General i als consells insulars de Menorca, d'Eivissa, i de Formentera, com a autoritats executives en la matèria. Això es reproduïx en els articles 3.a.i), 3.a.ii), 3.b.i), 3.c (dues vegades); 6.1; 10.1; 12.3; 14.6; 15.3. No cal repetir en tots aquests preceptes que són aquestes quatre autoritats competents en funció de la ubicació de la superfície, cosa òbvia. De fet, en algun precepte, el reglament utilitza, de manera lloable, l'expressió «cada autoritat competent», article 6.12.

ii) Una altra repetició és la relativa a la presentació a través dels registres «que preveu l'article 16 de la Llei 39/2015», repetició que resulta innecessària. La presentació de documentació o instàncies en els registres és una normativa general imperativa que no pot alterar el Reglament i que és normalment coneguda en la generalitat dels operadors jurídics; no planteja, en suma, dificultats que facin convenient aquesta repetició.

3. També convé revisar l'ús repetit del sintagma «persona o entitat viticultora», «persona o entitat interessada» (articles 3.b.i; 3.d; 5), ja que el terme persona, en dret, incorpora clarament la possibilitat que sigui persona física i persones jurídiques. Si el que es vol és regular ens sense personalitat jurídica s'hauria d'especificar expressament.

4. Convé també alleugerir les mencions de títols de normes, que potser en alguna part de l'articulat podrien suprimir-se sense disminució d'intel·ligibilitat.

5. Podria ser útil revisar l'estructura d'alguns articles subdividint-los, ja que són excessivament llargs i, per contra, alguns altres tenen subdivisions discutibles.

6. La Conselleria opta per no habilitar la consellera per desenvolupar el Decret. Aquesta decisió, entenem, deroga juntament amb la disposició derogatòria el veterà Decret 11/2002, de 25 de gener, d'autorització al conseller d'Agricultura i Pesca per a

l'aprovació de determinades matèries vitivinícoles. El Consell Consultiu vol subratllar que aquest és el moment oportú i l'instrument normatiu adequat perquè, si es considera convenient, s'autoritzi la consellera per desplegar el Reglament o dictar determinada normativa complementària o, fins i tot, modificar els models ara aprovats, mitjançant una ordre.

7. Pel que fa a l'article 4.1 (les limitacions de noves plantacions en zones DOP), cal considerar si és millor parlar només de DOP (denominació d'origen protegida) o si convé afegir-hi la d'«IGP» (indicació geogràfica protegida), atès que en el Reial decret 1338/2018 (annex IV) es posen de forma alternativa DOP/IGP.

8. Finalment, el Consell Consultiu vol posar en relleu la conveniència d'estudiar la redacció d'una norma legal en aquesta matèria. En la STC 107/2013, de 5 de maig, en un recurs d'empara, certament per un cas diferent, d'una altra comunitat autònoma, adverteix l'exigència de rang legal per a les sancions administratives. Aquest era el seu contingut literal:

Pues bien, esta misma cuestión ha sido ya resuelta en las SSTC 90/2012, de 7 de mayo, 109/2012, de 21 de mayo, y 127/2012, de 18 de junio, por lo que, al igual que se hace en las dos últimas Sentencias citadas, procede que nos remitamos ahora al contenido de la STC 90/2012, reiterando que, como expresamente se dejó dicho en la misma “convertir la expresión ‘legislación básica de la viña y del vino’ empleada por el art. 42 de la Ley 8/2005, de 10 de junio, de la viña y del vino de Castilla y León, en sinónimo de ‘legislación estatal’ en la materia, representa una interpretación extensiva de lo dispuesto por el legislador autonómico”, pues “la precisa remisión a las normas dictadas por el Estado en ejercicio de una concreta competencia, en este caso la relativa a las bases de ordenación general de la economía (art. 149.1.13 CE), que es la invocada en la disposición final primera de la Ley 24/2003, de la viña y del vino, se expande hasta comprender a la totalidad de normas dictadas por el Estado en la materia, con abstracción de que posean la condición formal de bases o carezcan de la misma” (FJ 5). Ello supone una interpretación del precepto legal autonómico que prescinde del sentido que en el orden constitucional y estatutario de distribución de competencias encierra lo básico y “que difícilmente puede considerarse acorde con las exigencias de predeterminación normativa de los ilícitos consustanciales al ya reseñado mandato de taxatividad” (mismo fundamento jurídico 5 ya citado).

En conseqüència, el Consell Consultiu recomana a la Conselleria iniciar els estudis preparatoris sobre la conveniència de sotmetre al legislador un projecte de llei en aquesta matèria relativa al sector vitivinícola (en línia amb les opcions legislatives d'algunes comunitats autònomes —una de les darreres la Llei catalana 2/2020, de 5 de març, de la vitivinicultura—), atesos els possibles problemes jurídics de difícil resolució que el reglament no pot abordar de forma completa (tant el règim sancionador com les immissions en el dret de propietat dels agricultors i viticultors).

III. CONCLUSIONS

1a. La presidenta de les Illes Balears està legitimada per sol·licitar aquest dictamen i el Consell Consultiu és competent per emetre'l amb caràcter preceptiu.

2a. En la tramitació del procediment d'elaboració del Projecte s'han complert els tràmits essencials establerts en la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears, i la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

3a. El Consell de Govern és competent per aprovar el Decret sotmès a consulta.

4a. Les observacions essencials figuren en la consideració jurídica cinquena i s'han de tenir en compte i atendre per aprovar la norma «d'acord amb el Consell Consultiu». Les observacions que consten en la consideració jurídica sisena es formulen, sense caràcter essencial, per millorar el text i l'acció normativa del Govern de les Illes Balears.

Palma, 20 d'octubre de 2020

El president

La consellera secretària

Antonio José Diéguez Seguí)

/
Maria Ballester Cardell